

[Miljøministeren]

brug, altså bæredygtigt landbrug i meget snæver forstand? Vi har ikke nogen patentløsninger på det, og også derfor er der tale om nogle processer og om en udvikling.

Når det så er sagt, vil jeg også sige, at hvis vi bare kigger på det lidt snævrere begreb, så gør bæredygtig udvikling i landbruget det ikke alene. Vi skal vel se på nogle former for lukket kredsløb, og det er ikke meget, det er ikke nok bare at se på landbruget som et lukket kredsløb. Vi skal faktisk se på større sammenhænge, det vil sige, at vi også skal have andre erhverv med ind i billedet. Vi skal strengt taget have hele samfundet med ind i billedet, når vi skal diskutere bæredygtig udvikling. Det er selvfølgelig også derfor, at vi har sat en række initiativer i gang som opfølgning af Brundtlandarbejdet. Det, som jeg synes er problemet, når vi tager enkeltsektorer ud, er ikke ensbetydende med, at vi ikke skal gøre det, men vi skal bare passe på, at vi så ikke taber helhedssynet, hver gang vi tager dem ud. Derfor mener jeg, at det er rigtigt nu, at man, når det drejer sig om landbruget, netop får en statusredegørelse, sådan at vi ser, hvor vi er henne, og også prøver at se det lidt i sammenhæng med en række af de andre initiativer, der tages som opfølgning af Brundtlandtankegangen.

Hvis man skal have en diskussion om en handlingsplan, synes jeg, det er vigtigt, at vi også begynder at diskutere, hvad det egentlig er, vi mener med bæredygtig udvikling. Hvordan når vi frem til en lidt bredere diskussion af bæredygtig udvikling, hvad er det for faktorer, forespørgerne og andre mener der skal inddrages i det?

Jeg føler, at det, der er vigtigt nu på landbrugsområdet, er at prøve at konkludere, så snart vi har nogle resultater på basis af de handlinger, vi allerede har sat i gang.

Meget af miljøpolitikken har været dikteret af, at vi har lavet nogle handlinger, og så ser vi ikke nogen resultater her og nu. Det gør vi ikke, for det er processer. Vi får ikke løsninger i morgen, det tager lang tid. Ligesom det heldigvis tog lang tid, inden det kom så langt med ubalancen i naturen, tager det altså lang tid at genoprette den. Det hænger sammen med, at vi, hvis vi havde været opmærksom på problemerne, havde kunnet gribe ind noget før.

Derfor mener regeringen, at det er vigtigt, når det drejer sig om landbrugsområdet, at få

en statusredegørelse og at få den i 1991. Det vil give en mulighed for, at vi får samlet både overvågningsprogrammet og alle de andre elementer, som jeg bl.a. var inde på i min tale, og får et overblik over, hvor vi så er. Derefter må vi prøve på at finde ud af, hvad der er behov for. Med andre ord: Processen er i gang. Status er ikke en sovepude. Status er ikke status quo, men snarere quo vadis: Hvor er vi på vej hen, og hvor vil vi derefter gå hen, og hvordan vil vi korrigere for det? Det vil altså sige, at der ikke er tale om, at man læner sig tilbage og siger, at det går nok alt sammen. Der er altså heller ikke tale om, at man her og nu eller hvert halve år griber til nye initiativer, hvis ikke der er dukket afgørende nye momenter op. Men det er da klart nok, at man i lyset af de oplysninger, man får, justerer processerne undervejs. Der er ikke noget nyt i det. Forespørgslen er ikke ny, kan man sige, svarene er heller ikke afgørende nye. Vi har aldrig været enige om det, men derfor kan man selvfølgelig godt gentage dem. Jeg mener, det er afgørende nu, at dette kører videre og vi får en status over, hvad det så er, det har ført til. Det er for mig også indbegrebet af en troværdig miljøpolitik, og det er det, jeg i hvert fald godt vil arbejde for.

Gade (SF):

Miljøministeren efterlyste måske en konkret model for en handlingsplan. Jeg ved ikke, om hun efterlyste den, men det er da i hvert fald ikke svært for mig at opstille en model i 5 punkter. Det første punkt er, at man skal sætte et omstillingsmål: Hvad er det, man vil? Det skal gøres i en fornuftig tidsfølge. Der er nemlig ikke nogen her, der taler for hovsaløsninger. Det er netop derfor, vi efterlyser en handlingsplan. Vi tror ikke på hovsaløsninger i det, der hedder at skabe et bæredygtigt landbrug, men vi efterlyser en plan.

Det andet er forskning, bl.a. i det traditionelle landbrug: Hvordan går det med jordkvaliteten og med hele energiregnskabet? Hvor meget koster det landbrug, vi anvender, i virkeligheden energimæssigt, ressourcemæssigt? Endvidere forskning i alternativer til det kemiske landbrug, i alternative produktionsmåder.

Det tredje er produktudvikling. Det er en videreførelse af den tankegang, der ligger i ministerens projekter om renere teknologi. Det er godt, og det bør målrettet udvides.